

Усеагульны Касцёл перажывае ўнікальную падзею – рыхтуецца вялікае апытанне ахрышчаных і людзей добрай волі. Адна з яго мэт – “даць магчымасць усяму Божаму народу разам вызначыць, як рухацца наперад па шляху да больш сінадальнага Касцёла”. Размаўляем са старшынёй сінадальнай камісіі ў Беларусі біскупам Аляксандрам Яшэўскім пра сэнс і задачы гэтага незвычайнага Сінода. – **Эксцэленцыя, растлумачце, як кажуць, прастаму беларускаму католіку, навошта патрэбен Сінод і які яго сэнс?**

– Вельмі добра на гэтае пытанне адказвае Вадэмэкум для Сінода ў пункце 1.2: “Сінод [...] паказвае шлях, па якім разам ідзе Божы народ. [...] Сінадальнасць абазначае асаблівы стыль, які вызначае жыццё і місію Касцёла, выяўляючы яго прыроду як Богага народа, які ідзе разам і збіраецца на сход, скліканы Панам Езусам у моцы Святога Духа, каб абвяшчаць Евангелле”. † Не трэба шукаць у гэтым Сінодзе чагосьці незвычайнага. Перш за ўсё, ён склікаецца, каб нанова адкрыць кожнаму з нас метады абвяшчэння Евангелля. Большасць вернікаў жыве з думкай, што хрысціянскае жыццё абмяжоўваецца ўдзелам у нядзельнай св. Імшы, асвячэннем вербачак, зёлак ці свяцёнкі на велікодны стол. Многія лічаць таксама, што галоўнае – мець Бога ў сэрцы і душы, а ўдзел ў літургічным, сакраментальным і місіянерскім жыцці Касцёла не важны альбо, прынамсі, не галоўны. Акрамя таго, лічыцца, што заданне абвяшчаць Евангелле і перадаваць веру ўскладзена толькі на святароў і манаскіх асоб. Гэты спосаб мыслення моцна абмежаваны

Аўтар: Арцём Ткачук
21.11.2021 00:00

і вельмі памылковы. Ён робіць верніка “пасіўным глядачом”, а не актыўным удзельнікам штодзённага жыцця Касцёла, таксама адказным за яго лёс. Усе мы павінны быць сумленнымі і добрымі вернікамі не толькі ў мурах касцёла, мусім і па-за ім праяўляць сябе як католікі, як вестуны Добрай Навіны.

Над уваходам у некаторыя касцёлы змяшчаецца надпіс: “Сюды ты ўваходзіш, бо любіш Бога, а адсюль выходзіш, каб любіць чалавека”. Дык вось, у першую чаргу, любоў да чалавека выяўляецца ў абвяшчэнні іншым Праўды, якую ёсць Езус Хрыстус: “Я – дарога, і праўда, і жыццё” (Ян 14, 6).

□ – **У Пастырскім лісце ККББ на распачацце Сінода Біскупаў на тэму сінадальнасці ёсць такія словы: “Слухаць тых, хто мае тыя ж погляды, што і мы, не прыносіць плёну”. Каго ў Беларусі ў гэтым ключы Вам цікава паслухаць?**

– Усіх людзей добрай волі, усіх тых, хто мае жаданне выказацца. Католікаў, праваслаўных, веруючых іншых рэлігій, няверуючых, атэістаў. Заўсёды добра ведаць погляды, якія адрозніваюцца ад нашых. Нездарма прыказка сцвярджае, што ў спрэчцы нараджаецца ісціна.

Дарэчы, распрацаваная анкета ананімная. Не трэба пісаць сваё імя і прозвішча. Дыяцэзіяльны сінадальны працэс – гэта духоўны працэс, працэс распазнання. Неабходна, як кажа папа Францішак, “слухаць Бога, каб мы маглі з Ім пачуць крык Яго народа; слухаць Яго народ, пакуль мы не прыйдзем да гармоніі з воляй, да якой Бог заклікае нас”.

– **Узгадваюцца таксама “католікі, якія рэдка ці ніколі не практыкуюць сваю веру”. Ці ёсць у Вас нейкія ідэі, як заахвоціць гэтую катэгорыю людзей да дыялогу?**

– Дыялог – гэта размова паміж двума людзьмі. Папа і біскупы зрабілі сваю прапанову – запрасілі да дыялогу. Зараз павінны зрабіць свой крок іншыя людзі, сярод якіх і католікі, што не практыкуюць сваю веру. Мы гатовы слухаць і пачуць, гатовы да канструктыўнай крытыкі і прапанов.

– **У пастырскім лісце таксама ёсць словы: “Кожны ахрышчаны павінен адчуваць сябе саўдзельнікам у касцёльных зменах”. Наколькі голас свецкіх вернікаў чуюць у беларускіх курых? Што можа змяніць Сінод?**

– Спачатку трэба адказаць на пытанне, што такое курыя. Гэта ўстановы і асобы, якія дапамагаюць дыяцэзіяльнаму біскупу ў кіраванні ўсёй дыяцэзіяй, асабліва ў пастырскай дзейнасці, эканамічнай сферы і выкананні судовай улады (параўн. кан. 469). Найпрасцей можна сказаць, што курыя пад кіраўніцтвам біскупа каардынуе дзейнасць Касцёла ў дыяцэзіі. Да яе заданняў належаць таксама зносіны з іншымі касцёльнымі ўстановамі, прыватнымі асобамі і свецкімі вернікамі.

Згодна з канонам 129 ККП, уладу кіравання, якая існуе ў Касцёле згодна з Боскім устанаўленнем, маюць толькі асобы са святарскім пасвячэннем. А ў ажыццяўленні гэтай улады могуць прымаць удзел і свецкія вернікі. Дарэчы, мы бачым, што сёння ў курых працуе дастаткова шмат свецкіх.

Сказаць, што вернікаў у беларускіх курых не чуюць, было б некарэктна. Курыя ці біскуп стараюцца пачуць кожны голас і адказаць на яго. Пытанне, наколькі гэты голас аб'ектыўны, – ужо іншая справа. Вы нават сабе не можаце ўявіць, колькі звяротаў ад свецкіх вернікаў атрымлівае курыя і колькі з іх не адносяцца да яе кампетэнцыі.

Калі казаць пра голас свецкіх у кантэксце Сінода, то яго напэўна пачуюць. Сінадальны працэс павінен паспрыяць паглыбленню еднасці між намі, больш поўнаму ўдзелу і больш плённай місіі.

□ – **А што наконт слоў: “Пераадольвайце бедства клерыкалізму”? Якая сітуацыя з клерыкалізмам, на Ваш погляд, у Беларусі?**

– Што такое клерыкалізм? У Вікіпедыі чытаем: “Клерыкалізм – гэта палітычны кірунак, які дабіваецца галоўнай ролі Касцёла і духавенства ў сацыяльным, палітычным і

культурным жыцці грамадства. У вузейшым, эклезіялагічным сэнсе – арганізацыя касцёльнага жыцця, якая прадугледжвае дамінаванне кліра – духавенства. Носьбітамі клерыкалізму выступаюць духавенства і звязаныя з Касцёлам асобы. Клерыкалізм выкарыстоўвае ў сваіх мэтах не толькі касцёльны апарат, але і розныя клерыкальныя арганізацыі, клерыкальныя палітычныя партыі, а таксама створаныя пры цесным удзеле Касцёла прафсаюзныя, моладзевыя, жаночыя, культурныя і іншыя арганізацыі”.

Мне здаецца, што ў Касцёле ў Беларусі няма гэтай праблемы. Касцёл выказвае сваё гледжанне па важных сацыяльных, палітычных, маральных пытаннях, але не навязвае яго грамадству.

Калі казаць пра г. зв. “клерыкалізм” у парафіях, то ўсё ж першы адказны за душпастырскую дзейнасць – святар, пробашч парафіі. І гэтую адказнасць ён нясе перад Богам і дыяцэзіяльным біскупам, наступнікам апосталаў.

СКЛАД СІНАДАЛЬНАЙ КАМІСІІ ПРЫ ККББ

□ Бп Аляксандр Яшэўскі SDB – адказны ў Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі

□□□ Кс. кан. Аляксандр Мацкевіч – адказны ў Гродзенскай дыяцэзіі.

□□□ Кс. Андрэй Рылка – адказны ў Пінскай дыяцэзіі.

□□□ Кс. Аляксей Лешко – адказны ў Віцебскай дыяцэзіі.

□□□ Кс. Віктар Гайдукевіч SDB – старшыня Каардынацыйнай рады манаскіх асоб у Беларусі.

□□□ Акрамя сінадальнай камісіі пры ККББ, у кожнай дыяцэзіі створана свая камісія, у склад якой

□ СПАСАБ ПРАВЯДЗЕННЯ СІНАДАЛЬНАЙ КАНСУЛЬТАЦЫІ

□□□ На catholic.by з’явіцца асобная платформа, дзе будзе змешчана ўся даступная інфармацыя

□□□ Адмысловая анкета будзе змешчана на старонцы catholic.by, у газетах “Слова Жыцця” і “Ката

□□□ Ужо створаны паштовыя скрыні для магчымасці даслаць анкету ў фармаце Word.

□□□ sinod.minsk@gmail.com – для Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі.

□□□ sinod.grodno@gmail.com – для Гродзенскай дыяцэзіі.

□□□ sinod.pinsk@gmail.com – для Пінскай дыяцэзіі.

□□□ sinod.vicebsk@gmail.com – для Віцебскай дыяцэзіі.

□□□ Будзе магчымасць запаўнення анкету ў фармаце Google для карыстальнікаў інтэрнэт-рэсурс

□□□ Просім пробашчаў надрукаваць некалькі копіяў анкету і размясціць іх у адпаведным месцы ў

□□□

Анімацыя анкету сінадальнай кансультацыі будзе адбыцца

□□ - падчас пастырскіх сустрэч духавенства і манаскіх асоб у дыяцэзіях.

□□□ - падчас сустрэч розных груп і малітоўных рухаў, прысвечаных тэме Сінода і сінадальнай кан

□□□ Анкета будзе прадстаўлена на беларускай, рускай, польскай і англійскай мовах.

□ – “Мы павінны быць гатовыя змяніць свае меркаванні”, – пішуць беларускія біскупы. Ці можна сказаць, што гэты Сінод з’яўляецца пэўнай “дэмакратызацыяй” Касцёла? Каб кожны прымаў удзел, стараўся ўплываць. Як Вы лічыце, біскупы і курыі да гэтага гатовы?

– Гаварыць пра “дэмакратызацыю” Касцёла было б няправільна і памылкова. Касцёл усё ж застаецца іерархічным. Гэтаму нас вучыць і Катэхізіс, і Кодэкс кананічнага права.

“Хрыстос Сам ёсць Крыніца служэння ў Касцёле. Ён яго ўстанавіў, даў яму ўладу і місію, накірунак і мэту: «Хрыстос Пан, каб пасвіць і памножыць Народ Божы, устанавіў у сваім Касцёле розныя служэнні, накіраваныя на карысць усяго цела. Бо службыцелі, якія валодаюць святой уладай, служаць сваім братам, каб усе, хто належыць да народа Божага, [...] прыйшлі да збаўлення»” (параўн. ККК 874).

Кожны з нас ў Касцёле мае сваё заданне, дзякуючы якому ўсе, згодна са становішчам і абавязкамі, супрацоўнічаюць дзеля будавання Цела Хрыстовага (параўн. ККК 872). На маю думку, і біскупы, і курыі гатовыя да гэтага супрацоўніцтва. Пытанне можа быць у іншым: наколькі вернікі да гэтага падрыхтаваныя і гатовыя? Кіраваць і ўплываць на Касцёл жадаюць многія, а “закасаць рукавы і папрацаваць” – адзінкі.